

Vass Norbert

Összegyűrt füst a falon, képregény-istenek a papíron

– A Műcsarnok Taiwan Calling –
A szabadság fantomja című kiállításáról

Yang Mao-Lin
falnyi képein
évezredes
jantra
-ábrázolásokat
népesít be

Hideg, decemberi este. Hó sem kívánczik le az égből. Befagyott pocsolókat, megdermedt vízfolyásokat kerülgetek a Műcsarnok felé tartva. Az épület homlokzatára óriási plakát-jéggé fagyott, vérvörös virágornamentika feszül. Alatta logogramokkal és betűkkel kiírva: Taiwan Calling – A szabadság fantomja. Európai referenciát ígér, de vajon mit rejt, a kortárs távolkeleti tárlat?

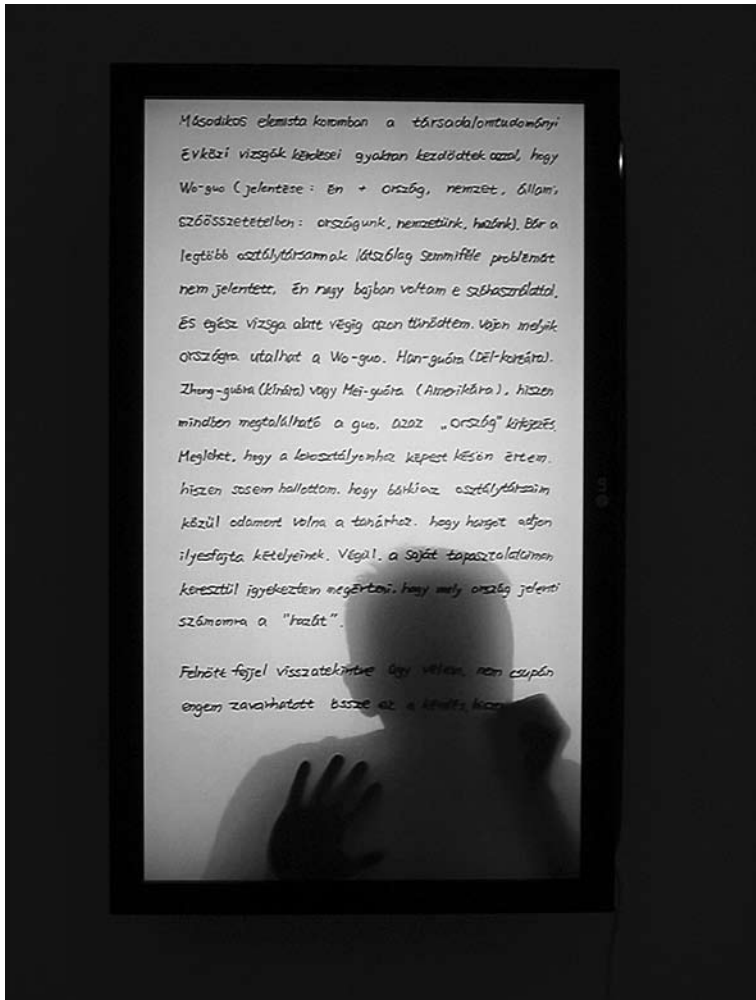
A kortárs művészet két legfontosabb budapesti helyszínének, a Műcsarnoknak és a Ludwig Múzeumnak közös kiállítás-rendezéséhez Eröss István, (<http://www.erossistvan.hu/erossistvan.html>) adta az első impulzust. A magyar művészet távol-keleti előőrse hívta fel ugyanis

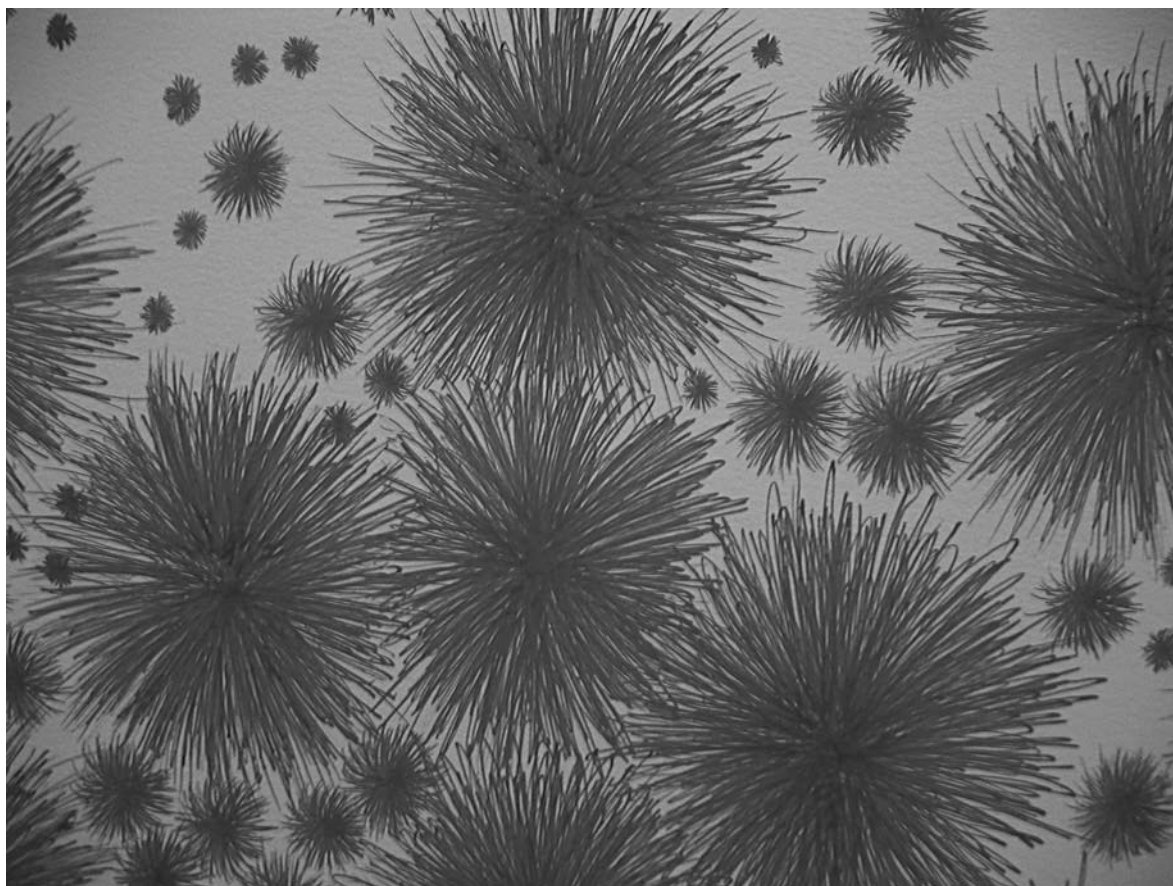
a két intézmény figyelmét a változatos, érvényes, őszinte, bátor tajvani művészetre. És mennyire jól tette. A Műcsarnokbéli kiállítás-fejezet címe a Clash 1979-es *London Calling* című lemezét, valamint Luis Buñuel 1974-es filmjét is megidézi. Zeneiséget, filmszerűséget, könnyen dekódolható és szimbolikus üzenetet egyaránt sejtet. Azzal a kérdéssel indulok neki a barangolásnak, hogy nyugati szem számára vajon milyen mélységben olvasható, mennyire érthető a kortárs keleti művészet tematikai és stiláris kódrendszere? Az első teremben rögvest eloszlik minden kétségem. Tradicionális talajon gyökerező, globális kultúrában fürdetett, jól felfejthető alkotásokkal találkozom. Yang Mao-Lin falnyi képein évezredes jantra-ábrázolásokat népesít be gyermekkora

(gyermekkorunk) mesés hőseivel, ha tetszik: isteneivel. A jantrák hagyományosan kép formájában elmondott imát jelentenek. Yang „Sohaország seholsincs világának” középpontjába hol felhőkarcolón egyensúlyozó King Kongot, hol Botticelli Vénuszának biccentő sellőt, hol meg mangaszemű, glóriás gótikus-lolita Alízt helyez. Metál fotópapírra másolt mantráinak kvázi-mellékoltárait szöke anime-csillagharcos figurák, Godzillák és Disney-Poszeidónok lakják. Gyermekkora mitikus lényeknek rebeg minden nyelven érthető hálaimát a művész. Ugyanebben a teremben található – logikailag és tematikailag is ide illők, motivikusan viszont tovább is vezetnek minket – Mia Liu Wen-Hsuan nagyszerű ősi pajzsokra és óriási virágokra egyaránt hasonlító munkái. Liu a New York-i Guggenheim Múzeum üres jegyeit fűzte szirmokká, hogy a szívesen látogatott Brooklyn Botanikus Kert, álmai kertjét teremtsé újra az ősi origami-technika és párezer kortárs múzeumi belépő felhasználásával. Ha a szirmok mentén haladunk tovább, akkor Tzeng Yong-

Ning képeinek kell következnie. Tzeng piros golyóstollal rajzol, vagyis inkább vés, szánt a papírra. Közről jól látható művein a jelkarcolás heroikus küzdelme. Minden erőteljes vonal belemélyed a lágy papír erezetébe, hogy vércseppekké, virágornamentikus hatású vérpelyhekké összeálló mintázatot vájjon a lapra. A sűrűsödések és a vonalakkal ritkábban benőtt részek szabálytalan elrendezése valami szigorú zene leképezése, mély érzések jelhagyása irányába indítja a nézelődő fantáziáját. Egész termet tölt meg Chung Che-Wei Film Noir című alkotása. Szemmagasságban filmkockaszerű, sötét, baljós, szikár, kisméretű festményeket látunk körbe a falon. Ezek vetülnek talán a plafon közelébe, ahova megannyi démon, leszúrt hős, vérző szimbólum árnyát festette a művész. Félelmetes, fekete, klausztrófób világ ez, mely nem ereszt egykönnyen. Chung Che-Wei a falakat, Chou Yu-Cheng elfordított LCD-televíziót használ műve megjelenítőjéül. Füstüvegre ír, mintha páras tükörre, vagy pauszpapírra körmölne. Ráadásul

Chou Yu-Cheng
videoinstallációja

Tzeng
Yong-Ning
piros
golyóstollal
készült
munkája

két képernyőn egyszerre teszi: az egyik szöveg kínai, a másik magyar nyelvű. Szövegbe foglalt, képernyőre vetülő kérdése egyszerű, naiv, gyermeki őszinteségű. Azt tudakolja, a kínaiul írók-beszélők számára vajon mit is jelent a „haza”? Felvetése bizony érvényes a mi sokszor összerázott Közép-Európánkban is.

Yuan Goang-Ming az eltüntetve láthatóvá tevés művésze. Videójában hosszanti egyeneseket ír le drórendszeren futó kamerája. Mély, hosszú tereket járunk be felfüggesztett fahrtjai segítségével, ő pedig aprólékos munkával szünteti meg a felfüggesztés gyanúját, mintha kamerája magától tenne könnyed liánhintát az erdőben, az erdő szélén lerobbant gyártelep ipari dobhangjára lenne figyelmes és egy táncmulatságra is bekukkantana. Az egyik sötét különterem mélyén egy vetítógép és egy rokka találkozik tudatosan *Wu Chi-Tsung* Drótok 2. című installációjában. A szerkezet fényel boncolgat, apró, lassú, óvatos mozdulatokat tesz, közben összegyűrt lágy füst képét vetíti a falra. Ahogy az alig-rezdülő

szellem-képmást figyelem, átjár a Távolság ritmusa, szemlélődő filozófiája.

Hsu Chia-Wei videóinstallációján neofényes sötét metropoliszt mutat be. Egy üres, gigantikus stadionban műfüst gomolyog. A művész egy Malajziában élő kínai énekesnő turnéjának helyszíneit követte, installációját a fiatal popdívá narrálja. A sztár úgy emlékszik koncertjeinek helyszíneire, mintha a képek és hangok afféle térkép koordinátáiként állnának össze számára. Amit visszahall emlékei között, az már nem is az ő hangja, hanem a közönség, a város alkotta meg és bizony a nézők, az ott lakók emlékeként, a város részeként él tovább.

Valahogy így vagyok én is ezzel a kitűnő kiállítással. Köszönet a tajvani művészeknek, hogy elhozták szigetük, önmaguk egy-egy szegletét. Az bizonyos, hogy keleten és nyugaton is releváns alkotásaikat nem feledjük el egykönnyen. E néhány alkotásukkal is a hazai kortárs művészeti gondolkodás részévé váltak.